

Asili ya Kalenda

Asili ya Kalenda yetu

Ni kalenda ambayo inasisitiza siku takatifu za Mungu takatifu au za kidunia? Je! Wakati ni "takatifu"?

Na James McBride

Karibu makanisa yote yanayofuata Sabato hutumia "kalenda ya Kiebrania" kuamua ni lini tunaadhimisha karamu ya Bwana na siku takatifu za Mungu. Maswali yameibuka juu ya ukweli wa kalenda hii, na kuangalia asili yake itasaidia kuweka maswali kadhaa katika mtazamo.

Katika makanisa ya Mungu kwa ujumla imedhaniwa - ingawa sio imani ya Kiyahudi - kwamba kalenda yenyewe ni "takatifu," kwamba iliongozwa moja kwa moja na Mungu na ilikabidhiwa kwa Musa, kwamba viongozi wa Kiyahudi wamepewa mamlaka ya utunzaji wake. Ikiwa ni hivyo, ni muhimu wazi kwamba kalenda hiyo iheshimiwe vizuri na kuhifadhiwa. Inatarajiwa, hata hivyo, kwamba aina yoyote ya kalenda yeyote itumikao, ndugu wote waabudu pamoja na kumtumikia Bwana wetu Mungu kwa umoja na kwa amani, na kila mtu kufuata dhamiri iliyo na maarifa.

Kipimo cha Wakati

Tangu mwanadamu aliumbwa imekuwa ni lazima kwamba kupita kwa kila muda hupimwa- kwa mfano, kwa kilimo, biashara, serikali, kihistoria, na matumizi ya kijamii. Lakini pia ilikuwa muhimu kwa madhumuni ya kidini. Katika uumbaji Mungu aliteua viumbe vya mbinguni "kutumika kama ishara kuashiria majira na siku na miaka" (Mwanzo 1:14). "Msimu" ni moed (Kiebrania) - "mikutano maalum," kutumika baadaye katika maandiko kwa miadi ya siku takatifu ya Mungu na watu wake.

Hakuna ushahidi wa kibinadamu au wa kihistoria kwamba Mungu alifunua jinsi ya kupima wakati. Ilikuwa ni kwa mwanadamu kugundua. Mungu alimpa mwanadamu "nguvu juu ya kazi ya mikono yake" (Zaburi 8: 6)! Kanuni imewekwa katika ujumbe kwa Adamu jukumu la kuchunguza na jina viumbe chini. Vivyo hivyo na kipimo cha wakati. Seth, mwana wa Adamu, alijulikana katika hadithi kwa ustadi wake katika unajimu na sayansi. Aliishi miaka 912 - muda wa kutosha kutazama harakati za kawaida za vikundi na sayari na kutafakari mfano wa misimu! (Maombezi ya mshikamano ni digrii moja tu katika miaka sabini na mbili!) Kwa kutazama kwa muda harakati za jua, mwezi, na kikundi cha nyota, mwanadamu ameweka hatua zilizopangwa za wakati unaofaa mahitaji yake (Zaburi 19: 1, Mithali 25. : 2).

Viashiria vya Usumbufu wa Mbingu

Ishara zaonyesha kwamba hadi Gharika kuu wakati wa Noa kulikuwa na muundo rahisi wa kawaida wa kila mwaka wa miezi kumi na mbili, kila siku thelathini. Kalenda hii inaweza kutolewa kutoka kwa akaunti ya bibilia ya kipindi cha mafuriko (Mwanzo 7:11, 8: 3-4).

Mzunguko huu, hata hivyo, haikuwa tena mfano baada ya Mafuriko, na marekebisho ya kalenda yalikuwa yalazima kupatia nafasi mabadiliko makubwa. Mwaka wetu, kwa mfano, sasa ni siku 365¼. Historia inarekodi mtafaruku, na mataifa tofauti baada ya kutawanyika huko Babeli kuendeleza kalenda yao wenyewe ili kuhesabu siku hizo za ziada, mvuto wa sayari, na "utofauti" wa ulimwengu uliopatikana kwa digrii karibu tatu. Encyclopedia Britannica (makala: "Kalenda") inaelezea aina nyingi za kalenda.

Asili ya Kalenda

Labda kwa kushangaza, hakuna ubishani uliorekodiwa katika maandiko — Agano la Kale au Jipya — kuhusu kalenda. Kiashiria pekee cha kalenda ni maagizo ambayo mwaka unaanza katika Abibu - mwezi wa "masikio ya kijani kibichi," "mwezi wa chuma" (ya shayiri) ambayo ni wakati wa masika wa mapema. Anaandika C.F. Keil (Mwongozo wa Archaeology ya Bibilia, juzuu ya 1, p. 461): "... Sheria haikuwa na kanuni juu ya suala hilo [la kufikiria mwanzo wa mwaka]."

Huko Misri, hata hivyo, mwaka katika hatua moja ulihesabiwa kuanza na kufurika kwa kwa Mto wa Nile kila mwaka, kutokea kwa kile tungeita Juni. Israeli walikuwa, labda, walilazimishwa kuibadilisha wakati wa karne zao mbili za serfdom.

Josephus anasimulia kwamba baba wa zamani wa Israeli, alipokuwa huko Misri, alifundisha wanajimu wa Kimisri sahihi ya sayansi ya nyota, sayansi ambayo inasisitiza kalenda (Mambo ya zamani: Bk 1: 8: 2). Alijifunza hii wakati anakaa Babeli. Anabainisha pia kuwa Musa - "amefundishwa kwa hekima yote ya Wamisri" (Matendo 7:22) - alitumia kalenda hiyo hiyo wakati alipoongoza makabila ya Israeli kutoka Misri karibu 1490BC (Bk 1: 3: 3).

"Kalenda ya Kiyahudi," kwa maneno mengine, ilitumika sana katika Mashariki ya Kati. "Kalenda ya Babeli iliyowekwa na wafalme wa nasaba ya kwanza [kutoka 2000 B.C. ; Abrahamu alizaliwa c. 2166] Babeli kwenye miji yote iliyokuwa chini ya utawala wao, ilipitishwa na Waashuru mwishoni mwa milenia ya pili BC, ilitumiwa na Wayahudi waliporudi kutoka uhamishoni, na ilitumiwa sana katika enzi ya Ukristo. Kalenda hii ililinganishwa na kalenda ya Sumerian inayotumika katika Nippur (2300-2150C.) "(Encyclopedia Britannica, makala: " Kalenda / Babeli na Ashuru ").

"Mwaka wa Babeli ... wakati mwingine ulikuwa na miezi kumi na mbili, nyakati zingine miezi kumi na tatu, na mzunguko ulijirudia kila miaka kumi na tisa. Mfumo huu ulipitishwa baadaye na Waisiti (na Wagiriki) na unadumu kama kalenda ya kidini ya Kiyahudi "[Charles

Pellegrino: Return to Sodomu and Gomorrah, p.21]. Miezi yote kumi na tatu, kwa kutumia majina sawa na katika Israeli, imeorodheshwa kwenye meza ya miezi iliyopatikana huko Ninawi.

Kuendelea kwa kalenda hii na wakati kabla ya Kutoka kunaonyeshwa kwa dalili dhahiri iliyotolewa ya enzi za Musa na Haruni (Kutoka 7: 7), na wakati unajulikana uliopita - "siku hiyo hiyo" - tangu siku yao Wazee waliingia Misri (Kutoka 12:41). Mungu pia anamwambia Musa azingatie "mwezi huu" kama Abibu - mwezi wa kwanza "wa mwaka wako." Hiyo ni, "mwaka wa kalenda" na miezi yake ilikuwepo. Mara ya kwanza majina ya miezi imenukuliwa ni katika Kutoka 13: 4, wakati mwezi wa kwanza unaitwa Abibu, pia huitwa Nisan kufuatia utumwa wa Babeli (Esta 3: 7). Abibu - "masikio ya kijani kibichi" - pia ilikuwa jina lililopewa mwezi huu na Wakanaani wa kisasa.

Kama Wayahudi baada ya Utumwa, (karne ya tano Kabla kuzaliwa kwa Yesu.) waliita miezi mingi kwa majina ya Babeli (Nisan, nk), ni wazi kuwa kalenda ile ile ilitumiwa hapo. Kwenye kitabu cha Esta, tunapata kalenda ile ile inayotumika katika ufalme wa Ahasuero, ambayo ilianzia "India hadi Ethiopia, majimbo mia na ishirini na saba" (Esta 1: 1). Daniel, huko Uajemi, alitumia kalenda ile ile (Danieli 10: 4).

Kalenda iliyotumiwa na Musa, ndiyo, iliyotumika sana katika ulimwengu wote wa Mataifa kutoka kabla ya wakati wa Musa na hadi enzi ya Agano Jipya - na hadi siku zetu. Hakuna ushahidi kwamba "ilifunuliwa na Mungu" kwa Israeli. Ni kalenda ya kibinadamu iliyobuniwa kila wakati inachunguzwa na Sanhedrini.

Mabadiliko makubwa

Katika historia yote, umakini wa akili umehitajika na mataifa yote kutunza kalenda vizuri. "Kalenda ya Julian," inavyodaiwa - lakini labda kwa makosa - iliyohusishwa na Julius Kaisari, ilipatikana katika Zama za Kati ili kuhitaji marekebisho, na siku kumi ziliongezwa mnamo 1582 (Uingereza, mnamo 1752, wakati siku kumi na moja ziliongezewa) kwa kuoanisha kalenda na misimu. Kudumisha kalenda ya kufuatilia "miaka mirefu" ilianzishwa, na kuongeza siku moja kila baada ya miaka nne. Leo inaitwa "kalenda ya Gregorian," kutoka kwa Papa Gregory aliyeanzisha mabadiliko.

Lakini kalenda ya Kiebrania imesimama wakati wa majaribio na inaonekana kama kazi nzuri kabisa, ukilinganisha na kalenda za kisasa! Wanaume wa Isakari walikuwa wenye ujuzi katika hesabu za kalenda (1 Mambo ya Nyakati 12:32). "Walielewa nyakati" (Kiebrania: eth - msimu; cf. Ayubu 38:32). Haishangazi, kama kalenda zinavyohitaji uchunguzi kila wakati ili kuidumisha. Msomi wa Kiebrania Hillel II alifanya njia ya kuhesabu kalenda hiyo kuwa ya umma katikati ya karne ya nne baada ya kuzaliwa Kristo., ingawa iliripotiwa kuwa ilibuniwa wakati wa Simon Maccabees-c. 2 Kabla kuzaliwa Kristo.

Kama ilivyo kwa kalenda zote, kumekuwa na mabishano ya mara kwa mara juu ya usahihi wake — hata katika wakati wa Yesu. Jamii ya Qumran, kwa mfano, ilitumia kalenda

tofauti. Yesu hakuwahi kutupatia maoni juu ya suala hilo. Ingawa ni hoja kutoka kwa ukimya, itaonekana Alikubali kalenda hiyo kwa utumiaji wa jumla, hata hivyo iliandaliwa na mamlaka - haikuwa suala na Yeye. Hakuna sababu ya kuamini Angefanya vinginevyo leo, hata kama kalenda imebadilishwa.

Watu wa Israeli walikubali mwongozo wa mamlaka yao kudhibiti nyakati za sherehe na mambo mengine yanayotegemea kalenda: "kama mwezi mpya na zile sherehe ambazo zilitegemea, na kwa kweli zingine zote za wakati, waliazimia utunzaji wa makuhani na waamuzi, na watu walilazimika kufuata mahesabu yao, ikiwa wamethibitisha kuwa sawa au vibaya "(Historia ya Universal, v. 3, p.188). Ilikuwa kazi ya Sanhedrini - "Kiti cha Musa" - washiriki wachache wa eneo ambalo walikuwa Mafarisayo.

Inatokea kwamba uundaji wa kalenda sahihi kwa hiyo ilikuwa ujuzi ambao ilibidi ujifunze na utekelezwe. Haikuwa kalenda iliyofunuliwa na Mungu. Hiyo sio "takatifu," sio "kalenda takatifu," sio "kalenda ya Mungu," bali imeundwa kibinadamu, hata hivyo kwa ustadi.

Kutumia Kalenda

Kalenda ya Israeli imedumisha kazi yake kwa maelfu ya miaka, na hadi leo inahitaji marekebisho madogo tu ili kudumisha kazi yake. Wasomi wa Israeli wameitunza tangu wakati wa Musa (c. 1500C.).

Kwa asili, kwa kiwango fulani kwa madhumuni ya kidini na ya kilimo, kwa uchunguzi wa kila mwaka, imeongezeka maarifa kadiri ya maarifa kusudi la mapema kwa kusudi la utabiri-haswa wa sherehe za Kiungu. Kwa milenia kabla ya Kristo, kwa mfano, katika siku za Mfalme Sauli - mtangulizi wa Daudi - mwezi mpya ulitabiriwa (1 Samweli 20: 5,18).

Mpango wa Kiungu

Mungu hutumia kalenda hiyo ya kidunia iliyokuwepo zamani kwa madhumuni ya kidini. Ili kuvutia wanadamu mipango na madhumuni yake, tangu uumbaji alikuwa na muundo maalum wa sikukuu kwa mwanadamu kujitokeza mbele Yake kwa ibada na ushirika. Kuonyesha kusudi la jumla la Mungu, sherehe hizo zililenga mavuno kamili. Mataifa mengi, pamoja na Wakanaani, waliboresha mzunguko huu wa sherehe tatu za kidini za mavuno-katika msimu wa joto, majira ya joto, vuli.

Muumba pia alitumia "mifano halisi" kuonyesha mambo halisi ya mbinguni. Katika taifa Lake lililochaguliwa la Israeli, ukweli huo ulionyeshwa na mfumo wa ibada uliowekwa kwenye Hema na Ukuhani, na kalenda iliyopo ilibadilishwa ili kushughulikia huduma hii.

Kila sehemu ya ibada ya kweli ilionyeshwa Masihi anayekuja, Yesu, ambaye kusudi la Mungu litatimizwa kikamilifu. Ibad hii ya Kiungu ilikuwa, haswa miongoni mwa dini zote, kwa msingi wa mfano wa saba. Kila siku ya saba ni Sabato ya kila wiki. Kuna siku saba takatifu za kila mwaka, vipindi viwili vya sikukuu za siku saba, majuma saba hadi Pentekosti, miezi saba ya

"msimu wa siku takatifu," miaka saba kwa Sabato ya nchi, na saba saba za miaka hadi Yubile - na miaka elfu saba hadi kamilisha mpango wa mwili wa Mungu kwa wanadamu.

Hakuna "Wakati Mtakatifu"

Haya yote yaliwekwa katika nyakati maalum kwenye kalenda iliyokuwepo-ambayo labda ilikuwa karibu kabisa kama mwanadamu angeweza kuunda. Walakini, kalenda sahihi kabisa haina maana kwa kusudi la Mungu katika kufunua mpango Wake wa siku takatifu. Alimwambia tu Musa ni mwezi gani kwenye kalenda hii ambao ungekuwa mwezi wa kwanza wa mwaka kwa matumizi ya kidini (Kutoka 12: 2): "Mwezi huu [ilikuwa mapema chemchemi] utakuwa mwezi wa kwanza wa mwaka kwenu.

" Lazima tugundue kuwa Sabato ya kila wiki - pia siku takatifu (Mwanzo 2: 3; Kutoka 20: 8) - inajitegemea kando na kalenda na bila kuharibiwa. Ni kila siku ya saba, na historia (kwa mfano, mwendelezo wa Sabato kati ya Wayahudi, na Jumapili - "siku ya kwanza ya juma" - Wakristo wengine) inathibitisha kiunga kisichoweza kuharibika tangu wakati wa Yesu na Wakristo wa kwanza, ambao wote walitazama siku ileile kama wakati wao wa Kiyahudi. Tunaweza kudhani kwamba maadhimisho ya kwanza yalikuwa na muhuri wa idhini ya Yesu! Tangu wakati huo, kalenda ya Warumi imekuwa na marekebisho makubwa, lakini mpangilio wa kila wiki wa siku unabaki.

Kumbuka pia kwamba Sabato, ingawa kila wakati ni "siku moja" kwa mtu yeyote, kwa kweli hukaa karibu masaa arobaini na nane kwenye ulimwengu wetu wa pande zote. Ndugu huko Anchorage, Alaska, wanaanza Sabato yao baada ya masaa ishirini baada ya ndugu huko Wellington, New Zealand, kuanza yao!

Kanuni hiyo hiyo inatumika kwa siku zote takatifu. Kwa Mkristo yeyote, popote anapoishi, siku takatifu huchukua masaa ishirini na nne. "mfungo" wa siku takatifu wenye mpangilio kwa zaidi ya miezi saba bado ni kamili, na hufunika kalenda yoyote inayotumika. Ni kalenda ya Kiebrania ya jua inayoweza kutuunganisha na muundo wa Walawi 23.

Hapo zamani, wakati wa kuona mwanzo wa mwezi, ikiwa hakuna ripoti ya mwezi mpya iliripotiwa kufikia siku ya thelathini ya mwezi, labda kwa sababu ya hali ya anga, siku iliyofuata ilizingatiwa kuwa *chodesh*, mwezi mpya. Hii ilimaanisha, kwa mfano, kwamba Baragumu zinaweza kuwa katika siku ya pili ya mwezi mpya [Keil, *ibid.*, P. 464]. Lakini bado ilikuwa siku takatifu! Ingekuwa na maana pia kwa Pasaka. Ufuatiliaji wa hii unaweza kuonekana kwa kuwa leo Wayahudi wanafuata siku mbili kwa kila siku takatifu. Mnamo 2001, kwa mfano, Rosh Hashana (Baragumu) ni Septemba 18 na 19, ingawa siku ya kwanza ni sherehe - ingawa inaweza kuwa siku mapema.

Siku ni takatifu; wakati (masaa) sio matakatifu!

"Mahairisho"

Ili kutimiza matakwa ya Sabato na sherehe za kidini zilizowekwa na Mungu, viongozi wa Kiyahudi walibadilisha kalenda hiyo na "kuahirishwa" kwa busara. Hizi, kwa mfano, zilihakikisha kwamba siku ya kufunga - Siku ya Upatanisho - haingekuwa karibu na Sabato ya kila wiki. Au, kwamba kila mara kulikuwa na masaa ishirini na nne kamili kutoka kwa kuona kwa mwezi ambao kutunza Siku ya Baragumu. (Inaweza kuonekana kwanza wakati wa mchana.) "Mwezi wa pamoja" pia ni njia nzuri ya kuahirisha ili kuhakikisha kuwa sherehe zinaendelea katika msimu wao mzuri wa mavuno. Mabadiliko hayo yalibaki baada ya ibada ya Hekaluni kusitishwa mnamo A.D. 70 - labda kuiga na kuhifadhi muundo wa Hekalu.

Mahairisho kama haya wakati mwingine yangukuwa muhimu ikiwa kalenda "ilizingatiwa" au "imehesabiwa."

Walakini, "kuahirishwa" sio sawa, kuwa sehemu moja tu ya ujenzi halisi wa kalenda. Vitu vya kalenda yetu ya Kikristo (kama ilivyo, Kirumi), ambayo sasa inatambulika ulimwenguni, inadhibitwa na mamlaka ya Upapa. Mamlaka yenyewe imeanzisha kuahirishwa kwa kujumuisha mazoea ya kidini kama Pasaka, na kuamuru wakati wa kuanzisha miaka mirefu (Leap Year).

Ingekuwa jambo la kushangaza ikiwa Wayahudi, ambao walikuwa waangalifu sana juu ya kulinda Sabato iliyofunuliwa na Mungu na siku takatifu, wangeweza kuanzisha miadi inayowachosha kutoka "wakati mtakatifu" - hata kwa saa moja. Wakati mtakatifu haipo!

Miezi

Kalenda zote za zamani zilielezea kupita kwa muda kulingana na hatua za mwezi. Wayahudi wameorodheshwa katika maandishi yao kama takriban utunzaji wa mwezi "mpya" uliowekwa wazi — ingawa hiyo haijaamriwa kabisa katika Sheria. "Mwezi mpya" ni *chodesh*, yenye chanzo imaanishayo "kuwa mpya," na mara nyingi hutafsiriwa kama mwezi (mara 220). *Chodesh* haifafanulwi popote katika Maandiko. Wayahudi walichagua kuifafanua nyembamba.

Vivyo hivyo "mwezi kamili" (Kiebrania: kesed, Zaburi 81: 3) inahusu mwezi unaopotea-ona 2 Mambo ya Nyakati 7:10 (toleo la Syriac), ambapo neno hilo linamaanisha ya ishirini na tatu ya mwezi. Walakini, tafsiri bora kwa kesed ni "kwa wakati uliowekwa."

Kwa kuzingatia shida zinazowezekana katika kubaini mwezi mpya, Keil anaongeza: "atakuwa na fikira kwamba lazima kuwe na hali fulani dhahiri ya kuamua mwanzo wa miezi na kuandaa siku ya sikukuu ya mwezi mpya, ijapokuwa hakuna kinachozungumziwa katika Agano la Kale" (ibid., p. 464). Anataja 1 Samweli 20: 5 kama mfano wa utabiri.

Pentekosti

Biblia inatuamuru "kuhesabu" tarehe ya Pentekosti – hivi kwamba sio tarehe maalum kama siku zingine takatifu. Wayahudi, hata hivyo, wanaadhimisha siku hii takatifu kwa tarehe iliyowekwa, Sivan 6.

Hii kwa njia yoyote haiathiri ujenzi wa kalenda! Ni tafsiri ya maagizo ya Biblia kuhusu hesabu ya tarehe ya maadhimisho hayo. Vikundi vingi vya Kikristo pia vinatafsiri maandishi haya tofauti -mingine Jumatatu, zingine Sivan 6, nyingi Jumapili. Lakini kalenda ya msingi ni sawa.

Kalenda Quirks

Jalada linaweza kutofautiana kutoka Machi 19 hadi Machi 21. Mwezi mpya unaweza kuonekana wakati wa mchana. Mwezi kamili unaweza kuonekana kutoka siku ya kumi na nne hadi ya kumi na tano tangu mwezi mpya uliopita.

Utunzaji wa Pamoja

Ni muhimu kwamba siku maalum takatifu ziingiliane kwenye kalenda katika muundo uliowekwa wa maandiko. Ikiwa kalenda yetu ya Gregory ilikuwepo, Mungu angeiweka siku Zake takatifu kwa mafanikio na athari sawa! Kilicho muhimu ni mfano wa ibada uliofunuliwa na sio nafasi yetu tofauti ya ulimwengu katika nafasi, ambayo huamua "wakati.

" Pingamizi yoyote juu ya kalenda haizai matunda. Inaunda shida na mgawanyiko usio wa lazima kati ya watu wa Mungu. Tarehe ambazo Mungu alitoa kwa siku takatifu zinahusiana na kalenda hiyo iliyotumiwa na Israeli la kale. Ni kalenda ya "kidunia" inayohifadhiwa kipekee - hakuna kalenda nyingine inayotumiwa sana - na wasomi wa Kiyahudi kwetu leo pamoja na tarehe sawa za kalenda, kwa mfano, Kalenda ya Kiebrania kamili ya Spier - sasa inapatikana kwa kuchapishwa na tarehe takatifu za siku hadi mwaka wa 2100.

Maandiko hayafafanui vigezo vyote: "mwezi mpya" au mwezi kamili, chemchemi, urefu wa mwaka, wakati wa kuingiza mwezi mrefu, kukubaliana na hali (mfano, Yohana 10:13, 2 Wafalme 20:11), nk Maelezo kama hayo "yalitatuliwa" kutoka kwa matukio ya asili na wataalamu wa kalenda huko Israeli na kwa mataifa mengine. Ishara ya "mavuno" ya sikukuu za Mungu ilihitaji tu kuwa katika mpangilio wao katika mpangilio wa mavuno wa miezi saba, na mwanzo wa mwaka wa kidini huko Abibu na siku takatifu baadaye katika mpangilio wao sahihi kama ilivyoonyeshwa katika Mambo ya Walawi 23 - hata hivyo kalenda ilijengwa.

Hakuna haja ya kukisia kuna "mwongozo wa kiungu" kwa ujenzi wa kalenda. Na hakuna ushahidi kwamba Mungu alifanya hivyo. Ni nini muhimu ni kwamba sherehe zinaadhimishwa kutoka moyoni na kwa usawa mzuri wa misimu.

Lazima tuulize: Kama siku takatifu zilivyo sehemu muhimu ya imani yetu, kwa nini mambo ya kalenda yanaufiche katika Agano la Kale na Jipya? Ikiwa "inahitajika kwa wokovu,"

itakuwa wazi kama maagizo kuhusu Sabato! Tunapoelewa kuwa kalenda hiyo "imetengenezwa na mwanadamu" na inabadilika, basi hakuna haja ya kujali kuhusu njia ya ujenzi wake.

Hakuna faida ya kiroho kwa kuepukana na kile kiini cha kalenda ya kidunia iliyobadilishwa kwa matumizi ya kidini, na inayotumiwa na Kanisa lote la Mungu. Kuokolewa hata hivyo ni neema ya Mungu, na kila mmoja atajibu kwa hakimu kwa mwenendo na tabia zetu za Kikristo na sio kwa uwezo wetu wa hesabu na unajimu. Uelewa wa hali ya kidunia ya kalenda ambayo inashughulikia siku takatifu inapaswa kuondoa sababu ya mgawanyiko usio wa lazima kati ya watu wa Mungu.

Kwa mahesabu

Kalenda ya Kiebrania ni chombo cha kidunia, kilichoundwa na mwanadamu kwa kipimo cha kupita kwa muda (time) kwenye dunia pande zote, na ni muhimu kwa madhumuni ya kilimo, biashara, maingiliano ya kijamii, na maadhimisho ya kidini. Peke yake hutoa kiunga cha siku takatifu zilizofunuliwa na Mungu kwa kutumia kalenda hiyo. Juu yake imewekwa mpangilio wa siku takatifu ya Mungu na watu wake, ilivyoainishwa katika Mambo ya Walawi 23, ambayo ni ya msingi wa misimu ya mavuno. Wakati sio "takatifu" -ila siku za sherehe.

Tunaweza, katika makanisa yote ya Mungu, kutunza kwa ujasiri siku takatifu za Mungu kwenye kalenda ambayo viongozi wa Kiyahudi wameijenga.

Hati miliki © Kanisa la Mungu, Kimataifa

<http://cgi.org/the-origins-of-our-calendar>